

...

Fővárosi Ítéltábla

14.Gf.40.279/2020/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Hegymegi-Barakonyi és Társa Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek az SBGK Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. február 21-én kelt 13.G.43.402/2016/164. számú ítélete ellen az felperes és az alperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának tőkeösszegét 404.381.568 (négy száznégymillió-háromszáznolcvanegyezer-ötszázhatvannyolc) forintra felemeli;

az ezen összeg után fizetendő késedelmi kamat kezdő időpontját 2020. február 5-ében, annak mértékét a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékben állapítja meg;

és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 23.285.700 (huszonhárommillió-kétszáznyolcvanötezer-hétszáz) forint elsőfokú perköltséget;

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 11.634.000 (tizenegymillió-hatszázharmincnégyezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

1.

A felperes keresetében 9.836.736.700 forint és ennek 2015. szeptember 9-től a kifizetés napjáig járó 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest elsődlegesen jogalap nélküli gazdagodás, másodlagosan kártérítés címén.

A jogalap nélküli gazdagodás címén előterjesztett elsődleges kérelme ténybeli alapjaként előadta, hogy a perben nem álló Kft1. jogelődjének – a B.....Rt.-nek (a továbbiakban D.....Kft.) – a nála vezetett értékpapírszámlájáról 2003. június 17-én 3.609.762.717 forint piaci értékű, 2003. június 19-én 100.002.328 forint piaci értékű diszkont kincstárjegyet, míg 2003. június 20-án 50.000.563 forint piaci értékű befektetési jegyet vezetett át az alperes értékpapírszámlájára. Az alperes az átutalással jogalap nélküli vagyont szerzett a D.....Kft. vagyonának terhére. Állította, hogy 2015. szeptember 8-án a bíróság által jóváhagyott egyezséget kötött a Kft1.-vel, melynek értelmében jelen per alperese helyett kiegyenlítette a D.....Kft. rovására történt jogalap nélküli vagyontelődést. Kártérítés címén másodlagosan azért kérte a marasztalást, mert az alperes tisztában volt azzal, hogy a jogcím nélkül átutalt összeg megtartására nincs jogalapja, ennek ellenére az összeg visszafizetése érdekében semmilyen lépést nem tett, azzal sajátjaként rendelkezett, amely felróható magatartásával a Kft1.-nek kárt okozott. A kártérítés címén előterjesztett igénye körében arra is hivatkozott, hogy az alperesi vezérigazgató és az alperes jogsértő tevékenysége és az ellenőrző szerveik mulasztása eredményeként történtek meg az értékpapír átvezetések, amely felróható alperesi magatartás szintén megalapozza a kártérítési felelősséget.

Kérte az alperes beszámítási kifogásának elutasítását arra hivatkozással, hogy az érdemi elbírálásához szükséges jogi és ténybeli alapokat az alperes nem adta elő, továbbá a beszámítási kifogás érdemben is alaptalan.

2.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Vitatta annak jogalapját és összecszerűségét, állította, hogy az értékpapír átvezetéseknek volt jogalapja. További hivatkozása szerint a felperes nem helyette fizetett, hanem saját kártérítési kötelezettségét teljesítette a Kft1. felé. Ezt meghaladóan a felperes követelése elévül. 3.520.000 forint erejéig beszámítási kifogást is előterjesztett, amit arra alapított, hogy 2003-ban a felperes összesen 3.520.000 forintot utalt át jogosulatlanul a bankszámlájáról, amellyel okozati összefüggésben ugyanilyen összegű kára keletkezett.

3.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 240.329.045 forintot és ennek 2015. szeptember 9-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző félév utolsó napján érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű késedelmi kamatát, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezett továbbá arról, hogy a felek a költségeiket maguk viselik.

3.1.

Határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy az alperes és a felperes 2002. november 4-én „Keretszerződés” megnevezésű szerződést kötöttek, melynek 1.1 pontjában rögzítették, hogy az alperes megbízóként a keretszerződésben meghatározott feltételekkel, tőzsdén kívüli és tőzsdei értékpapírra vagy más tőzsdei termékekre vonatkozó adásvételi szerződések létesítésére vonatkozó egyszerűsített egyedi bizományosi megbízásokat ad a felperesnek, aki azokat megbízottként a szerződésben meghatározott feltételekkel teljesíti. A bizományosi szerződés alapján a felperes vállalta, hogy az ügyfél által megadott feltételek alapján az ügyfél javára, saját nevében, befektetési eszközre adásvételi szerződést köt. A szerződés 2. pontjában a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy az alperes tulajdonában álló értékpapírokat és pénzt a nála megnyitott számlákon nyilvántartja és kezeli. A 2.2. pont értelmében a felperes vállalta, hogy a számlatulajdonos ügyfél szabályszerű rendelkezéseit

teljesíti, a számlán történt jóváírásról, terhelésről és a számlaegyenlegéről, a számlatulajdonos ügyfelet értesíti.

A felek a fenti napon „értékpapír-ügyletszámla” megnevezésű szerződést is kötöttek, melynek értelmében a felperes vállalta, hogy az alperesi megbízó nevén, a megbízó javára, a megbízó dematerializált, továbbá a felperesnél vagy a felperes útján a Központi Rt.-nél letétbe helyezett értékpapírjainak, továbbá az értékpapírokkal kapcsolatos ügyleteinek nyilvántartása és elszámolása céljából értékpapírszámlát nyit és vezet. A szerződés szerint a számlavezetés az alperes egyedi megbízása alapján a zárt értékpapír-alszámla vezetését is magában foglalja.

2002. november 5-én a felek „Megbízási Keretszerződés Befektetési Tanácsadásra” megnevezésű szerződést kötöttek, melynek tárgya az 1.1. pont szerint az volt, hogy az alperes megbízóként esetenként pénzeszközeinek, befektetéseinek megfelelő hasznosítására, befektetésére kér tanácsot a felperesi megbízottól, aki vállalta, hogy a szerződésben foglaltak szerint befektetési tanácsadást nyújt a megbízó részére. Az 1.2. pont értelmében a felperes befektetési eszközre, illetőleg a tőkepiacra vonatkozó értékelést is tartalmazó elemzés, illetve javaslat (tőkepiaci prognózis) nyújtását vállalta, mely történhetett írásban vagy szóban. Az 1.3. pont szerint a megbízott vállalta, hogy esetenként a megbízó pénzügyi, üzleti adottságait és szükségleteit, valamint a tőkepiaci helyzetet figyelembe véve befektetési vagy pénzügyi eszközre vonatkozó konkrét bizományosi szerződés megkötésére irányuló javaslatot tesz a megbízó számára. Az 1.4. pont szerint a tőkepiaci prognózis elkészítése, nyújtása során, illetve a szerződési javaslat megtételekor a tőle elvárható gondossággal volt köteles eljárni, ugyanakkor nem vállalt felelőséget a megbízó azon befektetéseinek eredményességéért, illetve hozamáért, amelyeket a megbízó a tőkepiaci prognózisa vagy szerződéskötési javaslata alapján hajt végre.

A perben nem álló K. A. a felperessel állt munkaviszonyban 1998. június 17-től mint sales csoportvezető-helyettes, 1998. augusztus 1. és 2001. június 22. között mint portfólió-kezelési üzletágvezető-helyettes, míg 2002. július 1-jétől 2003. július 9-ig mint befektetési tanácsadási üzletágvezető.

A felperes a Rt2. nála vezetett számlájáról 2003. június 17-én 3.609.762.717 forint piaci értékű, 2003. június 19-én 100.003.328 forint piaci értékű diszkont kincstárjegyet, míg 2003. június 20-án 50.000.563 forint piaci értékű K&H pénzügyi alap befektetési jegyet vezetett át jogosulatlanul az alperes ügyfél- és értékpapírszámlájára.

A Fővárosi Törvényszék 12.B.794/2010/828. számú ítélete alapján megállapítható, hogy K. A. az alperes számlájáról 2003. február 10. és 2003. május 5. között több részletben összesen 4.020.000.000 forint átutalásáról rendelkezett különböző bankszámlákra. Ezen összeg magában foglalja az Kft3. és az alperes közötti értékpapír adásvételi szerződés alapján az Autó Kft. részére vételárként megfizetett 500.000.000 forintot.

A Rt4. jogutódja – a D....Kft. – mint felperes a számlájáról jogosulatlanul átvezetett értékpapírai és pénzeszközei átutalásai miatt a Fővárosi Törvényszék előtt pert indított jelen per felperesével szemben. A felek a perben 2015. március 3-án (helyesen 2015. szeptember 3-án) a 19.G.42.150/2011/166. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglaltan – a bíróság által jóváhagyott – egyezséget kötöttek, melynek értelmében a felperes vállalta a 2003. június 17-én, június 19-én és június 20-án átutalt összegeknek és járulékainak a Kft1. részére történő megfizetését. A felperes 2005. (helyesen 2015.) szeptember 8-án megfizette a Kft5. részére az egyezségben rögzített összeget és járulékait.

A Kft1. 2016. szeptember 5-én kelt nyilatkozata szerint a felperes a tranzakciók kapcsán követelt 3.609.762.717 forintot, a 100.003.328 forintot, az 50.000.563 forintot és ezek követelt járulékait 2015. szeptember 8-án banki átutalás útján teljes egészében megtérítette. A Kft1. 2019. május 3-án (helyesen 30-án) akként egészítette ki korábbi nyilatkozatát a jelen perben történő felhasználás végett, hogy a 2003. június 17-én 3.609.762.717 forint, a 2003. június 19-én 100.003.328 forint és a 2003. június 20-án 50.000.563 forint összegben teljesített tranzakciókkal összefüggésben a Fővárosi Törvényszék által jóváhagyott, 2015. szeptember 3-án kelt perbeli egyezség következtében sem az alperessel, sem a felperessel szemben nem áll fenn követelése, melynek az az oka, hogy a hivatkozott egyezség keretében minden fenti tranzakciókkal kapcsolatos tőke és járulékaiból álló, a perben érvényesített követelését – beleértve a törvényes késedelmi kamatot és egyéb költségeket is – 2015. szeptember 8-áig számított módon a felperes megfizette. A Kft1. a 2020. január 20-án kelt nyilatkozatában a korábbiakhoz hasonlóan rögzítette, hogy a perbeli, 2003. június 17-i, június 19-i és. június 20-i perbeli tranzakciókkal kapcsolatos tőke és járulékokból álló, a perben érvényesített követelést – beleértve a tranzakciók teljes tőkeösszegét és a tranzakciók teljes tőkeösszege után az egyes tranzakciókat követő naptól a kifizetésig terjedő időszakra számított törvényes késedelmi kamat teljes összegét és egyéb költséget is – 2015. szeptember 8-ig számított módon a felperes megfizette a számára.

3.2.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában az 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) 361. § (1) bekezdésének, a 363. § (1) bekezdésének és a 364. §-ának felhívását követően – a Kúria

Pfv.VIII.20.535/2019/11. számú határozatára és az EBH 2005.126 számú eseti döntésre is utalással – kifejtette, hogy a felperes keresetösségi joga fennáll, mivel a Kft6. követelésének kielégítésével a felperes lett a jogviszony jogosultja, hiszen a vagyonszőkkenést immár ő szenvedte el, míg a vagyonnővekmény továbbra is a felperesnél (helyesen alperesnél) realizálódott.

3.2.1.

Az alperes elővölési kifogása körében a régi Ptk. 324. § (1) bekezdésére, a 326. §-ának és a 327. § (1) bekezdésére utalva rámutatott, hogy 2003. június 17-én, 19-én és 20-án következett be a vagyonszőkkenés a Kft1. jogelődjénél és a vagyonnővekmény az alperesnél, melyből következően a Kft6. jogelődje előtt is ekkor nyílt meg az igényérvényesítés lehetősége, így ezen időpontokat kell ez elővölés kezdő időpontjának tekinteni. A Kft6. nem vitásan nem szőlította fel teljesítésre az alperest, ugyanakkor a felperessel szembeni követelése – ahogy azt a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.313/2019/11/1. számú, hasonló tényállás mellett hozott ítélete is rögzítette – nem évűlt el, mivel azt 2003 nyarát követően haladéktalanul érvényesítette. A felperes igényének az alperessel szembeni érvényesíthetősége csak a Kft6.-nek történő teljesítés időpontjában, azaz 2015. szeptember 8-án nyílt meg, ugyanakkor a vagyoni hátrány elszenvedője személyében bekövetkezett alanycsere nem eredményezi az elővölés kezdő időpontjának módosulását. A Kft1. felperessel szembeni igényérvényesítése ugyan nem szakítja meg az alperes vonatkozásában az elővölést, és az öt éves elővölési határidő vele szemben eltelt, azonban a felperes 2015. szeptember 8-ig, saját térítéséig menthető okból nem tudta igényét érvényesíteni az alperessel szemben, ezért az ezen időpontig a régi Ptk. 326. § (2) bekezdése értelmében az elővölés nyugodott. Ezt követően 1 éven belül, 2016. szeptember 8-án benyűjtotta a keresetlevelét, így követelése bírósági úton érvényesíthető.

3.2.2.

H. L. – az alperes korábbi vezérigazgató-helyettese –, B. M. – az alperes korábbi vezérigazgatója –, L. K. – az alperes korábbi főkönyvelője – és Ú. A. L. – az alperes korábbi pénzügyi igazgatóhelyettese – tanúk vallomásai, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Szakértői Intézetének a Fővárosi Tőrvényszék előtt 19.G.42.150/2011. számon folyamatban volt perben készített írásszakértői véleménye és a „K.....-űgyben” szűletett első- és másodfokú ítéletek (Fővárosi Tőrvényszék 12.B.794/2010/828., Fővárosi Ítéltábla 8.Bf.392/2016/113.) alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Rt2. az alperessel nem kötött adásvételi szerződésekert értékpapírokra vonatkozóan és az alperes által csatolt értékpapír-adásvételi szerződések hamis okiratok. Utalt rá, hogy a felperes megbízásából eljáró K. R. igazságűgyi szakértő véleményében akként foglalt állást, hogy a perbeli értékpapír átvezetések nem kerültek ellentételezésre.

A perben kirendelt Bt. által készített igazságügyi szakértői véleményt ítélezése alapjául elfogadta, kiegészítését nem látta indokoltnak. Azt ismertette kitért arra, hogy a szakértő az ügyfélszámlák alapján megállapította, hogy 2003. június 17-én 3.609.762.717 forint piaci értékű, 2003. június 19-én 100.003.328 forint piaci értékű, D3030806 sorszámú diszkont kincstárjegy, míg 2003. június 20-án 50.000.563 forint piaci értékű K&H pénzüpiaci alap befektetési jegy átvezetésre került a Rt2. számlájáról az alperes számlájára, ugyanakkor egyik tranzakcióhoz sem kapcsolódott ellentételezés az alperes részéről. A szakértő megállapította továbbá, hogy a felek között nem volt portfólió kezelésre vonatkozó szerződés, az ügyföldossziék állománya alapján az egyes ügyletkötésekről külön-külön készültek szerződések, azaz az ügyletek az ügyfél megbízás alapján történtek. A szakértő megjegyezte azt is, hogy portfólió kezelés esetében értékpapírt csak ellenérték fejében tud vásárolni a portfólió kezelő, nincs olyan piaci szereplő, aki ellenérték kifizetése nélkül az értékpapírról lemondana. A szakértői véleményben foglaltak egybecsengenek a „K...-ügy” elsőfokú ítéletének 512-513. oldalán ismertetett N. Tné, K. J. és B. Gy. igazságügyi szakértők véleményének megállapításaival. Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy a „K....-ügy”-ben született elsőfokú ítélet szerint K. A. sajátjaként használta fel az alperes pénzeszközeit és amikor a 4.020.000.000 forint hiánya kiderült, akkor az alperes kárának reparálásaként vezette át a perbeli értékpapírokat az alperes számlájára. Ezen cselekmények miatt az elsőfokú ítélet sikkasztás büntetében, míg a másodfokú ítélet csalás büntetében mondta ki K. A. bűnösségét. Mindezek alapján – a „K....-ügy” első- és másodfokú ítéleteire is utalással – azt állapította meg, hogy portfólió kezelési tevékenységet a felperes az alperes számára nem volt jogosult végezni, csak ügyfél utasítás alapján történhetett a portfólióban változás, ilyen utasítás azonban az adott esetben nem volt. Minderre tekintettel eredménytelenül hivatkozott az alperes arra, hogy a portfólió kezelés keretében kerültek hozzá a perbeli értékpapírok.

A fentiek alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli értékpapírok átvezetésére a Rt2. és az alperes között valós ügylet nem volt, erre valójában a K. A. által elkövetett csalás büntette folytán került sor. Az átvezetések így jogcím nélkül történtek meg, melyből következően az alperes jogalap nélkül gazdagodott azok értékével. Mivel a téves utalásra a felperes alkalmazottjának bűncselekménye következtében került sor, ezért a felperes a károsult Rt2.-vel szemben helytállni tartozott. A 2015. szeptember 3-án megkötött és jogerős egyezségben vállalta a teljes kárösszeg, azaz 3.760.329.045 (helyesen 3.759.766.608) forint tőke és járulékal megfizetését, amely a jogosult nyilatkozata szerint megtörtént, így a felperes az alperesnél jogalap nélkül jelentkező előny visszatérítésre jogosult. Alapítanul hivatkozott e körben arra az alperes, hogy a felperessel elszámoltak a közöttük fennálló szerződéses jogviszony megszűnését követően, mivel jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránti igény még szerződéses viszony fennállása esetén is érvényesíthető.

Az elsőfokú bíróság a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett elsődleges kereset alapossága okán nem vizsgálta a kártérítés jogcímén előterjesztett másodlagos keresetet.

3.2.3.

Az alperes beszámítási kifogásával kapcsolatban a régi Ptk. 296. §-ának és a Pp. 4. §-ának felhívását követően rögzítette, hogy a jogerős büntető határozat tényállása egyértelműen megállapította a pénzmozgásokat, így egyebek mellett az alperes számlájáról jogosulatlanul elvont 4.020.000.000 forintot. Erre nézve is megállapította K. A. bűnösségét, míg B. M.-t jogosulatlanul elfogadott előny miatt marasztalta, de a 4.020.000.000 forint jogtalan felhasználásról ő nem tudott. K. A. azonban megvalósította csalás büntetettét, és a 4.020.000.000 forint átutalása az alperes számlájáról nem vitásan megtörtént. A „K...-ügy” elsőfokú ítéletének indokolásából, az abban ismertetett N. Tné, K. J. és B. Gy. igazságügyi szakértők véleménye alapján megállapítható, hogy a jogosulatlanul átutalt 4.020.000.000 forinttal szemben érkezett az alperes számlájára 500.000.000 forint értékű kincstárjegy azKft3-től, így a beszámítható kára 3.520.000.000 forint, melyet a K.....-ügy”-ben született ítéletek és szakértői vélemények alapján alappal érvényesít. A beszámítási kifogás tényleges jogcíme kártérítés, a jogosulatlan számlaműveletek miatti szerződésszegésével, a munkavállalója által okozott kárért a felperes helytállni tartozik. Megjegyezte e körben az elsőfokú bíróság, hogy a jogerős büntető bírósági ítélet egyértelmű megállapította, hogy a felperesi back office-ban az iratkezelés szabálytalanul, megfelelő bizonylatok ellenőrzése nélkül zajlott.

Nincs relevanciája annak, hogy kikhez került az alperesitől elvont 3.520.000.000 forint, mivel az érintettek megnevezésre kerültek a büntető ítélet indokolásában, így a felperes nincs elzárva attól, hogy velük szemben érvényesítse a munkavállalója által okozott kárt, ugyanakkor annak terhet nem háríthatja át az alperesre. Ahogy a felperes a D.....Kft.-nek okozott kárért helytállni tartozott, ugyanúgy az alperesnek okozott kárért is köteles helytállni. Szintén nincs jelentősége a szakértők által eszközölt hozamszámításoknak, illetve az alperesi számlára történt befizetés-kifizetés egymáshoz való relációjának, mert az összecszerűség tekintetében „téves irányba elvinné az indokolást”.

3.2.4.

A fentieket követően rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes 2003 júniusában 3.760.329.045 forintot, valamint általa is számítottan az Autó-tól 500.000.000 forintot, mindösszesen 4.260.329.045 forintot kapott, ugyanakkor elvontak tőle „megalapozatlanul” 4.020.000.000 forintot, a két összeg különbözete (240.329.045 forint) az az összeg, amit a felperes alappal követel, míg ezt meghaladóan a kereset a beszámítási kifogás folytán alaptalan. A „beszámítást nyilvánvalóan a valós tőkeösszegekbe”, és nem a felperes által követelt járulékokkal görgetett 9.836.736.700 forintba tartotta indokoltnak elvégezni. „Méltánytalannak és megalapozatlannak” tartotta a tőke után járó teljes késedelmi kamatot az alperesre terhelni a káronszerzés tilalmára, valamint arra figyelemmel, hogy a felperes a Kft1.-vel szembeni perben hosszasan védekezett, ugyanakkor az alperest nem hívta perbe

beavatkozóként, csak peren kívül tájékoztatta, majd a hosszas pervitel után egyezséget kötött. A per alatt a késedelmi kamat a nagy összegű tőkekövetelés folytán jelentősen növekedett, majd a felperes a saját pervitele által okozott többletköltséget a „görgetett késedelmi kamatban” tovább kívánja hárítani az alperesre, azonban a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. Mindezek alapján az alperes a felperes térítését követő naptól köteles a 240.329.045 forint után a régi Ptk. 301/A. § (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatot fizetni.

3.2.5.

Az elsőfokú bíróság szükségtelennek tartotta a felek további bizonyítási indítványai teljesítését, így az alperes által indítványozott dr. B. I. írásszakértő, N. Tné igazságügyi tőkepiaci szakértő, valamint B. Gy. és K. J. igazságügyi szakértők szakvéleményének beszerzését is, valamint igazságügyi számítástechnikai szakértő kirendelését mivel a jogvita a rendelkezésre álló adatok alapján eldönthető volt. Ugyanezen okból mellőzte B. M. munkaügyi pere iratainak beszerzését, míg a Fővárosi Törvényszék 15.G.4720/2011/12. számú részítéletének a jóváhagyott egyezségekre figyelemmel nem volt relevanciája. Az alperes a biztosító esetleges térítésével kapcsolatban csupán feltételezésekbe bocsátkozott, ezért az e körben előadott hivatkozásai a jogvita eldöntése szempontjából nem bírtak jelentőséggel.

4.

Az elsőfokú ítélet ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

4.1.

A felperes fellebbezésében kérte elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetnek helyt adó határozat meghozatalát, másodlagosan az 1952. évi III. törvény (Pp.) 252. § (3) bekezdése alapján a keresetet elutasító rendelkezés hatályon kívül helyezését és ebben a körben az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását, harmadlagosan a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdéseire hivatkozással a teljes hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását.

Kifejtette, hogy helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett elsődleges keresetének alaposságát, melynek körében utalt a Kúria

hasonló tényállású ügyben hozott Pfv.VII.20.535/2019/11. számú végzésére, valamint az EBH 2005.1226. számú eseti döntésre. Érvelése szerint ugyanakkor a követelése csak 2015. szeptember 8-án, a perbeli egyezség teljesítésével keletkezett, ezért annak elévülése a keresetlevél 2016. szeptember 8-án történt benyújtására tekintettel fel sem merülhet, melynek körében szintén a Kúria Pfv.VII.20.535/2019/11. számú végzésére, valamint további eseti döntésekre hivatkozott (Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.918/2008/6., Pf.20.613/2016/10., Pf.21.259/2015/14., BDT2019.3966.). Amennyiben pedig a követelés nem 2015. szeptember 8-án jött létre, akkor ezen időpontig az elévülés nyugodott a régi Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján, mivel ezen időpontig – vagyonsökkenés hiányában – menthető okból nem volt abban a helyzetben, hogy követelését saját nevében érvényesítse.

Az alperes az értékpapír átvezetésekkel vagyoni előnyhöz jutott, amelynek nem volt jogcíme és az előny megszerzése a rovására történt, mivel elmulasztotta a tartozatlanul kapott értéket visszaadni, így a számlavezetőnek kellett helytállnia. Nyilvánvalóan alaptalanul hivatkozik a jogcím körében az alperes arra, hogy az értékpapír átvezetésekkel reparálásra került a kára, mivel egyrészt K. A. bizonyosan nem a felperes képviselőjében végzett ún. hiánypótlást, másrészt a felperes bármiféle reparációt csak a saját vagyona terhére eszközölhetett volna jogcímesen, nem egy másik ügyfél, a Rt2. értékpapírszámlája terhére. Rámutatott arra is, hogy az alperes által hozamnak beállított többlet a Rt2.-től jogcím nélkül kapott értékpapírokból származott, ezért azok megtartására az alperes nem szerezhette jogcímet.

A beszámítási kifogás elbírálásra alkalmatlan, mivel az alperes nem tett tényállítást, hogy a beszámítani kívánt követelése mikor járt le, mikor évült el, nem adta elő a beszámítási kifogását megalapozó tényeket, a beszámítani kívánt követeléseit sem jelölte meg külön-külön és arról sem nyilatkozott, hogy a büntető ítéletben érintett személyek közül ki az az alkalmazott, akiért felelős. Az alperes szerződésen kívüli károkozás, illetőleg alkalmazott által a munkaviszonyával összefüggésben bűncselekménnyel okozott kár címén terjesztette elő beszámítási kifogását, amelyhez képest az elsőfokú bíróság azt szerződésszegéssel okozott kár címén találta alaposnak, így a Pp. 3. § (2) bekezdését megsértve túlterjeszkedett az alperes kérelmén.

Az ítélet indokolásából nem állapítható meg a konkrét szerződésszegés, így az a Pp. 221. § (1) bekezdését is sérti. Az Autó Kft. által indított perben hozott jogerős ítélet alapján egyértelmű, hogy 500.000.000 forint utalását az alperes kezdeményezte, amelyből az is következik, hogy tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy „megalapozatlanul” vontak el az alperestől 4.020.000.000 forintot.

A beszámítási kifogás érdemben is alaptalan, mivel az állítólagos szerződésszegő magatartások 2003. február 10. és 2003. április 30. közöttiek, ezért az azokból eredő kártérítési igény a felperesi követelés esedékessé válásakor (2015. szeptember 8.) már elévült, így annak beszámítása kizárt. Nem mellőzhette volna az elsőfokú bíróság annak értékelését, hogy melyik félnek, mennyiben felróhatók a jogcím nélküli utalások. Nem hagyható figyelmen kívül e körben, hogy B. M-t az alperes felperesnél vezetett számlájának kezelésével kapcsolatban passzív vesztegetésért és bűnpártolásért jogerősen elítélték, amellyel kapcsolatos alperesi magatartásokat értékelni kellett volna. K. A-t nem sikkasztásért, hanem csalásért ítélték el, mivel az alperes pénze és értékpapírai nem voltak rábízva, melyből következően elvonni, átvezetni sem tudott az alperes számlájáról, az elsőfokú ítélet erre vonatkozó megállapításai iratellenesek. Az elsőfokú ítélet rögzíti K. A. és B. M. megállapodását, melynek értelmében K. A. az alperes felperesnél elhelyezett portfóliójából a nagyobb nyereség reményében és ennek biztosítása érdekében nagyobb kockázattal járó tőzsdei műveleteket, értékpapír ügyleteket végezhet. A büntető ítélet adataiból az is megállapítható, hogy a beszámítási kifogások alapját képező átutalások a P..... felvásárlás finanszírozását szolgálták, mely utóbbi B. M. ötlete volt. Ilyen körülmények mellett B. M. nyilvánvalóan jóváhagyta az átutalásokat és tudott is azokról, amelyet alátámasztanak a csatolt lehallgatási jegyzőkönyvek is. Az alperesi közrehatás tehát megállapítható, a B. M. és K. A. közötti megállapodás hiányában semmilyen kifogásolható tranzakcióra nem került volna sor.

Arra is hivatkozott, hogy a beszámítás közlése a kereset elismerését jelenti, egyebekben pedig a beszámított követelést a felperes követelésének „kamatrészére” kellett volna elszámolni a régi Ptk. 293. §-a alapján. Észrevételezte továbbá, hogy az alperesi fellebbezés nem érintette az elsőfokú bíróságnak a beszámítási kifogás tárgyában hozott döntését, így azon megállapítást sem, miszerint a beszámítási kifogásban érvényesített összeg erejéig elismert követelésnek kell tekinteni a felperes keresetét, ezért ezen megállapítás a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 213. § (1) bekezdését megsértve nem merítette ki a keresetet, mivel nem vizsgálta, hogy a „felperesi kamatkövetelés” a kártérítés címén előterjesztett másodlagos kereset alapján alapos-e, illetőleg a másodlagos keresettel szemben van-e helye beszámításnak. Figyelemmel arra, hogy a kártérítésre alapított keresete szándékosan okozott kár megtérítésére irányult, azzal szemben beszámításnak nincs helye, ezért azok alapossága esetén a beszámítással érintett követelésrészt is meg kellett volna ítélni.

Az elsőfokú ítélet állítása szerint a Pp. 221. § (1) bekezdését sértő módon, indokolás nélkül utasította el a tőkekövetelésének kamatrészét, mivel nem derül ki, hogy azt miért nem tartotta „valós” követelésnek és milyen okból „nyilvánvaló”, hogy csak a tőkeösszeget vette figyelembe. Nem állapítható meg az sem, hogy amennyiben méltánytalan és megalapozatlan a teljes késedelmi kamat alperesre terhelése, akkor miért nem méltánytalan és megalapozatlan

annak az ő terhén maradása. A káronszerzés tilalmára is alaptalanul hivatkozik az elsőfokú ítélet, hiszen 2011 augusztusában nem vitásan tájékoztatta az alperest a D.....Kft. által indított perről és arról is, hogy pervesztesség esetén igényét vele szemben érvényesíteni fogja. Téves a régi Ptk. 4. § (4) bekezdésére való hivatkozás is, mivel a tájékoztatással együttműködési kötelezettségét teljesítette, továbbá a kamat vonatkozásában fel sem merülhet a saját felróható magatartásra alapított előnyszerzés.

Megítélése szerint a fellebbezett ítélet nem foglal állást abban a körben, hogy a perbeli teljes követelés Kft1. felé való teljesítését bizonyította-e, amely szintén a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt indokolási kötelezettség megsértését jelenti. Utalt továbbá arra e körben, hogy a Kft1. perben csatolt nyilatkozatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy a kereset szerinti teljes összeget megfizette a Kft1. részére.

5.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a beszámítási kifogásnak helyt adó rendelkezéseit meghaladó részben annak hatályon kívül helyezését és ebben a körben az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte.

Fenntartotta azon álláspontját, hogy a követelés elévült, mivel a felperes az értékpapír átvezetések időpontjában, de legkésőbb a 2003. december 8-án kelt PSZÁF jelentésből tudomást szerzett az átvezetésekről, így igényét is ezen időponttól kezdődően érvényesíthette volna, ezért az elvülés nyugvása fel sem merülhet. Hangsúlyozta, hogy a perbeli egyezség megkötése 2015. szeptember 3-án történt, a felperes ekkor tudomást szerzett az érvényesíteni kívánt követelésének teljes összegéről, így ezen időponttól kezdődően nem volt elzárva az igényérvényesítéstől, az egyezségben meghatározott teljesítési határidő pedig nem releváns a régi Ptk. 326. § (2) bekezdése szerint egyéves határidő tekintetében. A felperes a vele szemben indított egyezséggel zárult eljárásban nem hívta perbe, és a keresetlevelet sem nyújtotta be 2016. szeptember 3. előtt, melyből következően követelése – még az elévülés esetleges nyugvása esetén is – elévült. Amennyiben pedig a felperes térítésével valóban alanyváltozás következett be a Kft1. és az alperes viszonyában, az sem eredményezi az elévülés nyugvását, mivel az elévülési idő az eredeti jogosult felé fennálló tartozás esedékességének időpontjától, az adott esetben 2003 júniusától számítódik, így a követelés ez esetben is elévült.

A kártérítés jogcímén előterjesztett másodlagos kereset is elévült, továbbá a felperes nem bizonyította sem a kárát, sem a felróható jogellenes magatartást, sem a kettő közötti okozati összefüggést. Semmilyen ráhatása nem volt arra, hogy a perbeli értékpapír átvezetések megtörténjenek, B. M. nem tudott elindítani és jóváhagyni sem a Rt2. nevében ilyen átvezetéseket, erre vonatkozóan semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatott a felperes. A 2003. január 15-i meghatalmazás annak alátámasztására nyilvánvalóan alkalmatlan. B. M. bűnpártolás felbújtói alakzatában való elítélése nem hozható összefüggésbe a per tárgyával, melynek alátámasztására részletesen idézett „K.....-ügy” elsőfokú ítéletének indoklásából. A perbeli értékpapír átvezetéseket éppen a felperes belső szabályainak megszegése, valamint munkavállalóinak károkozó magatartása tette lehetővé.

Fenntartotta azon álláspontját is, hogy a felperes terhére semmilyen vagyoni előnyt nem szerzett, az „átvezetett összeg” megfelelt a befektetéseikhez kapcsolódó reális hozamnak, ahogy azt az elsőfokú eljárásban csatolt, a Kft1. által készített összefoglaló és a perben kirendelt szakértő véleménye is alátámasztja. A jogalap is fennáll, hiszen a „K.....-ügy”-ben született ítéletekből megállapítható, hogy a felperes a perbeli értékpapír átvezetésekkel reparálni kívánta korábban elvont 4.020.000.000 forint miatti kárát. Amennyiben pedig megállapítható is lenne a gazdagodása, az nyilvánvalóan nem a felperes rovására történt. Egyebekben a felperes a perbeli egyezség értelmében szerződésszegéssel okozott kár megtérítését vállalta, nem helyette teljesítette a Kft1. vagyonában beállott értékcsökkenést, melyből következően nem léphetett be a Kft1. és a közte – esetlegesen fennálló – eltérő jogcímen alapuló kötelembé és alaptalanul hivatkozik a régi Ptk. 286. §-ára is. A felperes tehát az általa megfizetett kártérítést nem követelheti vissza jogszabályi vagy szerződésbeli felhatalmazás hiányában.

A hatályon kívül helyezés iránti kérelme körében kifejtette, hogy az esetleges vagyoni előny összegének meghatározásához további bizonyítás szükséges, mivel bármiféle gazdagodásról csak lezárt tranzakciók után lehet beszélni, azaz azt követően, hogy az értékpapírok értékesítésre kerülnek, amelyet alátámaszt a perbeli igazságügyi szakértői vélemény is. A keretszerződés 2.5. pontjára utalással előadta, hogy a felperes feltüntette a számlakivonatán a perbeli értékpapírokat, „ezzel igazolta, hogy azok az alperes tulajdonát képezik”, volt tehát jogcíme az értékpapírszámláján vezetett értékpapírok megszerzésére és későbbi értékesítésére. Az esetleges gazdagodás mértékének megállapításánál annak van jelentősége, hogy összesen mekkora összeget helyezett el a felperesnél, majd a számla megszüntetését követően – amely együtt járt az értékpapírok értékesítésével – mekkora összeget kapott vissza. A kapott összeg – 16.561.793.587 forint – megfelel annak a hozamszintnek, ami a befizetései után elvárható, melyből következően kimutatható vagyoni előnye nem keletkezett.

A régi Ptk. 361. § (2) bekezdése alapján arra is hivatkozott, hogy az esetleges gazdagodástól a visszakövetelés előtt elesett, hiszen a felperes jogellenes magatartása következtében elvontak tőle 3.520.000.000 forintot 2003-ban, ezért is hangsúlyozta az elsőfokú eljárás során, hogy a

felek elszámoltak egymással. Az elszámolás eredményeképpen pedig megállapítható, hogy az általa betett összeg és a számlája megszüntetését követően kivett összeg különbsége megfelel az elvárható hozamnak, amit a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény megerősít, ugyanakkor továbbra is a szakértői vélemény kiegészítését kérte annak pontos meghatározása végett, hogy mi az esetleges gazdagodás pontos mértéke a számláján elhelyezett értékpapírok hozamszintjére is figyelemmel, mivel azt e körben hiányosnak és ellentmondásosnak tartotta.

A beszámítási kifogása körében észrevételezte, hogy azt „másodlagos” védekezésként adta elő, elsődlegesen is a kereset elutasítását kérte, melyből következően nem értékelhető a kereseti követelés elismeréseként a beszámítási kifogás előterjesztése. Egyértelműen megjelölte a beszámítással érintett tranzakciókat, a beszámítási kifogásának összecszerűséget konkrétan meghatározta, nem pedig a befizetés és kifizetés közötti különbségre alapította.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján helytálló indokolással döntött a kamatfizetés kezdő időpontjáról a beszámítással kioltott követelésen felüli tőkeösszeg vonatkozásában figyelemmel arra is, hogy a perbeli egyezség megkötésének késlekedéséből keletkezett „a kárnak” a jelentős része, így annak megtérítésére a régi Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján sem kötelezhető. A megkárosított ügyfelek reparálásának időbeli elhúzódása egyértelműen a felperesnek róható fel.

6.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül. Alaptalanul állította a felperes, hogy az elsőfokú ítélet részben jogerőre emelkedett, mert az alperes a beszámítási kifogás előterjesztésével elismerte a keresetet a kifogásban érvényesített összeg erejéig. Az alperes ezzel szemben a kereset jogalapját és összecszerűségét az elsőfokú eljárás során következetesen vitatta, és a kereset elutasítását kérte. Beszámítási kifogását arra az esetre terjesztette elő, amennyiben az elsődleges védekezése nem vezetne eredményre. A fellebbezésében a védekezését lényegében fenntartotta és szintén a kereset elutasítását kérte, így részjogerő nem volt megállapítható.

7.

A felperes fellebbezése csekély részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan az alábbiak szerint.

8.

A fellebbezések hatályon kívül helyezésre is irányultak, az ítéltábla elsődlegesen ezeket az indítványokat vizsgálta, mert azok megalapozottsága az érdemi felülbírálatot kizárná.

8.1.

A később kifejtettekre is tekintettel a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdését megsértve túlterjeszkedett a beszámítási kifogáson, de ezen okból egyébként sem lenne szükséges az elsőfokú tárgyalás megismétlése, kiegészítése, és a bizonyítási eljárás nagyterjedelmű vagy teljes megismétlése, illetőleg kiegészítése sem. A Pp. 213. § (1) bekezdésébe foglalt szabály sem sérült amiatt, hogy az elsőfokú bíróság nem mérítette ki a keresetet, mivel helytállóan állapította meg, hogy a jogalap nélküli gazdagodás megtérítése címén támaszthat igényt a felperes, ami egyúttal az okozott kár megtérítésére irányuló igény megalapozottságát kizárja. A kereset ezt meghaladóan – szintén a később kifejtettekre tekintettel – az összecszerűség bizonyíthatatlansága miatt alaptalan egy részében, és ez a bizonyíthatatlanság a kár megtérítésére irányuló, eshetőlegesen előterjesztett igény vonatkozásában is a részbeni elutasításhoz vezetne. Eredménytelenül hivatkozott a felperes az indokolási kötelezettség megsértésére is, mivel az elsőfokú bíróság a döntés alapjául szolgáló tényállást megállapította és a jogvitára irányadó jogszabályi rendelkezések ismertetése mellett részletesen kifejtette jogi álláspontját is, így a határozat indokolása nem tekinthető formálisnak. A teljesítés tekintetében is egyértelműen állást foglalt, mivel a tényállásban (10. oldal negyedik bekezdés) rögzíti annak tényét.

8.2.

Az alperes hatályon kívül helyezésre irányuló indítványa szerint a szakértői vélemény kiegészítése szükséges az esetleges vagyoni előny összegének, így annak meghatározására, hogy mekkora az a hozam, amelyre a felperessel kötött szerződés alapján végzett tranzakciók eredményeként jogosult. A jogvita eldöntése szempontjából azonban nem az alperes által megválaszolandó kérdésnek van jelentősége, hanem annak, hogy a felperes mekkora összeget térített a Rt2.-nek. A jelen per tárgya nem a felek közötti szerződéses jogviszony elszámolása, hogy milyen hozamra tett szert az alperes az értékpapír-ügyletek révén, hanem a felperes megtérítési igénye, illetőleg a jogosultalan átvezetések miatt az alperest ért kár. Megjegyzi e körben azt is az ítéltábla, hogy nem merült fel arra utaló adat, hogy az alperes az átvezetett perbeli értékpapírokat az igazságügyi szakértő által megállapított piaci értéknél alacsonyabban áron értékesítette, ilyenre az alperes sem hivatkozott, mely szintén a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény kiegészítésének szükségtelenségét támasztja alá.

A fent kifejtettek alapján hatályon kívül helyezésnek sem a Pp. 252. § (2) bekezdése, sem a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján nem volt helye, ezért az elsőfokú ítélet érdemben vizsgálható volt.

9.

Az elsőfokú bíróság ítélete a releváns tényeket tartalmazza, érdemi döntésével és jogi indokolásával azonban az ítéltábla csak részben értett egyet az alább kifejtettek miatt.

9.1.

A rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű és logikus mérlegelésével, a büntetőeljárás megállapításainak figyelembevételével helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes az alperessel létrejött szerződések alapján nem volt jogosult portfólió kezelésre, az e körben írt indokokat az ítéltábla maradéktalanul osztja, ezért azokat megismételni nem kívánja. Helytállóan jutott arra a következtetésre is, hogy nem állapítható meg a B....Rt. és az alperes között olyan szerződéses jogviszony, amely az értékpapír átvezetések alapját képezhette volna. A beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján azt is helyesen állapította meg, hogy mekkora volt az alperes értékpapírszámlájára átvezetett értékpapírok piaci értéke az adott időpontban. Azt is helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy megalapozottan hivatkozott a felperes a megtérítési igényére az alperessel szemben a Rt2. értékpapírszámlájáról jogcím nélkül teljesített értékpapír átvezetésekkel összefüggésben, annak eredményeként, hogy a felperes számlavezető bankként a fizető fél felé helytállt, a jogcím nélkül teljesített átvezetésekkel előállt vagyoni hátrányt reparálta. Az ítéltábla nem látott indokot arra, hogy ebben a jogkérdésben eltérjen a Kúriának a Pfv.VII.20.535/2019/11. számú végzésben kifejtett álláspontjától, mely álláspontot a Kúria fenntartotta a 2020. május 21-én kelt, Pfv.VII.21.748/2019/11. számú ítéletében is. Mindezek alapján eredménytelenül hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a perbeli egyezség értelmében a felperes szerződésszegéssel okozott kár megtérítését vállalta, melynek okán nem léphet fel vele szemben megtérítési igénnyel a régi Ptk. 361. §-a alapján. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a kártérítés címén előterjesztett eshetőleges kereseti kérelmet nem vizsgálta, mert a kereset az elsődlegesen megjelölt jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére irányuló szabályok alapján volt alapos, ami azt is jelenti, hogy a felek jogvitája nem a kártérítés szabályai alapján volt rendezhető.

9.2.

A Kúria a fent hivatkozott ítéletében kifejtette, hogy a régi Ptk. 361. § (1) bekezdése és a 363. §-a értelmében a jogalap nélkül gazdagodó fél a saját gazdagodásának mértékében meghatározott visszatérítésre azzal szemben köteles, aki a visszatérítendő vagyoni előnnyel közvetlen összefüggésben álló vagyoni hátrány elszenvedője [Pfv.VII.21.748/2019/11. számú ítélet (50) bekezdése]. Az adott esetben azonban a felperes nem volt alanya annak a köteleménynek, ami a téves értékpapír átvezetésekéből, mint jogcím nélküli gazdagodásból közvetlenül fakadt. Az alperes által visszatérítendő – a téves értékpapír átvezetésekéből származó – vagyoni előnnyel összefüggő vagyoni hátrány eredetileg nem a felperest, hanem a Rt2.-t érte, ennél fogva a kereseti igény nem volt függetleníthető a felperes igényérvényesítését megalapozó helytállástól, a felperes vagyonának tényleges csökkenésétől. A felperes kereseti követelését meghatározó kettős ténybeli és jogi alap egyfelől a téves értékpapír átvezetésekéből közvetlenül az alperes mint gazdagodó és a vagyoni hátrány eredeti elszenvedője, a Rt2. közti, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint rendezendő jogviszony, valamint amellet a számlavezető felperes és a számlatulajdonos Rt2. szerződéses kapcsolata. Ezek kapcsolódtak össze a felperesnek ez utóbbi jogviszony keretében nyújtott teljesítésével, de anélkül, hogy mindez alanycserét eredményezett volna. A felperes azzal, hogy a téves átvezetések miatt helytállt a vele szerződő számlatulajdonos felé, nem lépett a vagyoni hátrányt eredetileg elszenvedő Rt2. (vagy jogutódja) helyébe, melyre tekintettel téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a vagyoni hátrányt elszenvedők között alanycsere következett be.

9.3.

Az alperes tévesen hivatkozott a jogcím nélküli értékpapír átvezetések jogalapjaként a „K....-ügyben” született büntető ítéletekre utalással arra, hogy az értékpapír átvezetések a korábban tőle elvont pénz miatt bekövetkezett kára reparációját jelentették. A beszámítási kifogása alapjaként is megjelölt tranzakcióknak csak annyiban van jelentőségük, hogy azok által kártérítés címén beszámítható követelése jött létre a felperessel szemben és nyilvánvalóan nem teremtenek jogalapot a Rt2.-től bármiféle jogviszony hiányában átvezetett értékpapírokra, de nem eredményezik azt sem, hogy a gazdagodástól a visszakövetelés előtt elesett. Az alperes egyebekben maga is azt adta elő, hogy elszámolt a felperessel fennállt szerződéses jogviszony megszűnésekor és ezen elszámolás során figyelembe vették a kereset alapját képező, jogcím nélkül átvezetett értékpapírok eladásából származó vagyoni előnyt is, mely szintén kizárja azt, hogy a vagyoni előnytől elesett volna.

9.4.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett azon álláspontot, hogy a felperes követelése nem évült el, ugyanakkor a nyugvással kapcsolatos okfejtésével, továbbá az alperesnek az elévülés körében kifejtett fellebbezési érvelésével nem értett egyet. A régi Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A követelés akkor válik esedékessé, amikor megnyílik a bíróság előtti igényérvényesítés lehetősége. Az adott esetben a felperes a D...Kft. felé történt helytállását (2015. szeptember

8.) megelőzően – a 10.2. pontban is kifejtettekre figyelemmel – az alperessel szembeni megtérítési igénye nem válhatott esedékessé, hiszen az azzal kapcsolatos követelése is csak a téves értékpapír átvezetéssel előállt vagyoni hátrány reparálásával keletkezett, így az elévülés is csak ekkor kezdődhetett meg a Ptk. 326. § (1) bekezdése alapján. A keresetlevél 2016. szeptember 8-i benyújtása a régi Ptk. 324. § (1) bekezdésében meghatározott ötéves elévülési időn belül történt, ezért az elévülés nyugvásának – beleértve a perbehívás elmaradásának – nem volt jelentősége.

9.5.

Az alperes vitássá tette azt is, hogy a felperes valóban megtérítette a Kft1. vagyonában beállott értékcsökkenést. Ennek annyiban van jelentősége, hogy a gazdagodó alperesnél kimutatható vagyoni előny, illetve amellet a felperesnél jelentkező vagyoni hátrány az adott esetben nem csupán egyenrangú feltételeit jelentették a jogalap nélküli gazdagodás megállapításának, de egyben kettős korlátját is adták a felperes részére megtérítendő jogalap nélküli gazdagodásnak. A felperes megtérítést az alperestől – az alperesnél jelentkező vagyoni előny korlátja mellett – kizárólag a felperesnél kimutatható vagyonsökkenés erejéig követelhetett, vagyis olyan mértékben, amilyen nagyságban ő maga, vagyona rovására a vele szerződő fél felé helytállt. A felperes hivatkozása szerint a D....Kft. nyilatkozatai és a Fővárosi Törvényszék előtt 19.G.42.150/2011. számon folyamatban volt perben született, a felperes által – kivonatolt formában – csatolt egyezség egyértelműen bizonyítja a keresete összecszerúségét. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok, okiratok, valamint a D....Kft. nyilatkozatainak okszerűtlen mérlegelésével, a bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdésében írtaknak nem megfelelő értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes 2015. szeptember 8-án a keresetében megjelölt 9.836.736.700 forint tőkét fizette meg. Az egyezség és a nyilatkozatok sem külön-külön, sem együttesen értékelve nem igazolják kétséget kizáróan azt, hogy a felperes 2015. szeptember 8-án a kereseti kérelmében megjelölt 9.836.736.700 forint tőkét fizette meg. Nem állapítható meg ugyanis kétséget kizáróan, hogy a járulékok tekintetében mi volt a Kft1. perben érvényesített, az egyezség hatálya alá vont követelése, illetve, hogy abból a felperes – az „egyezségi összegben” belül – pontosan milyen mértékben vállalt térítést, amelynek megtörténte utólag – a 2016. szeptember 5-én „követelt járulékok”, majd 2019. május 30-án és 2020. január 20-án „törvényes késedelmi kamat és egyéb költség” kitétel alatt – a Kft1. nyilatkozott. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság továbbá, hogy nem lett volna semmi akadálya, hogy a D....Kft. konkrét összeget jelöljön meg a nyilatkozatokban arra vonatkozóan, hogy a több követelést is érintő egyezség szerinti teljes kártérítésből mekkora összeget számolt el a jelen perbeli téves értékpapír átvezetésekhez kapcsolódóan. A felperes semmilyen ésszerű indokát nem adta, hogy a konkrét összeg megjelölése milyen okból maradt el a D....Kft. részéről. A kivonatolt egyezség releváns tartalma abban a részében kétségtelen és egyértelműen feltárható volt, hogy az egyezség hatálya kiterjedt a perben vizsgált értékpapír átvezetésekre, a 2.1. pontban a 58., 59. és 60. tételszám alatt külön nevesített tranzakciók megjelölésével. A felperes a fenti okiratokon túlmenően egyéb bizonyítékkal nem szolgált a teljesítése mértékének igazolására, melyből következően csak 3.759.766.608 forint erejéig igazolt kétséget kizáróan a felperes 2015. szeptember 8-án történt teljesítése.

Mivel a perben érvényesített igény jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére irányult, a megtérítési igényre a régi Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott kamatmérték alkalmazandó, melyből következően tévesen kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest a régi Ptk. 301/A. § (2) bekezdésének megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

10.

Az ítéltábla álláspontja szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű és logikus mérlegelésével, a büntetőeljárás megállapításainak figyelembevételével, hogy az alperes beszámítási kifogását képező tranzakciók tekintetében nem kapott utasítást az alperestől a felperes. Helyesen fejtette ki azt is, hogy kártérítés címén az alperes beszámítása megalapozott és e körben további bizonyítás nem szükséges.

10.1.

A felperes fellebbezésében fenntartott álláspontja szerint a beszámítási kifogás érdemi elbírálásra alkalmatlan. E körben abból kellett kiindulni, hogy az alperes tényállítása szerint a felperes jogosulatlanul vont el a számlájáról 2003-ban összesen 3.520.000.000 forintot, amellyel okozati összefüggésben ugyanilyen összegű kára keletkezett. Utalt a „K.....ügy”-ben született ítéletekre, amelyek tartalmazzák a kár összegét, továbbá egyértelműen megjelölte azon 8 tranzakciót, amely a beszámítási kifogásban érvényesített követelésösszegezését eredményezi. Mindezek alapján aggálytalanul megállapítható volt, hogy milyen ténybeli jogi alapon, milyen összeg beszámítását kéri, melyből következően a felperes fellebbezésében e körben kifejtett kifogások nem fogtak helyt.

10.2.

Az elsőfokú bíróság a felperes hivatkozásával szemben nem terjeszkedett túl az alperes beszámítási kifogásán. A Pp. alapján kialakult bírói gyakorlat értelmében a bíróság nincs kötve a jogcímhez, a fél által megjelölt jogcímtől függetlenül a kérelem és az előadott tények alapján kell a döntését meghoznia. Az adott esetben a szükséges bizonyítékok, az igazságügyi szakértői vélemény, a büntető ítéletekben értékelt bizonyítékok és az annak alapján tett megállapítások rendelkezésre álltak, a releváns tények megállapíthatók voltak. Az elsőfokú ítélet indokolásából megállapítható, hogy az alperes számlájáról történt jogosulatlan elvonásokat tekintette az elsőfokú bíróság a felperes károkozó jogellenes magatartásának, így lényegében az alperes érvelésével egyezően foglalt állást. Az alperes kérelmén tehát nem terjeszkedett túl, az előadott tényekre alapította a beszámítási kifogással kapcsolatos döntését. Az alperes beszámítási kifogásában valóban utalt az általa teljesített befizetésekre és a

felperessel fennállt jogviszony megszűnését követő kifizetésekre, illetőleg a kettő különbözetére, ugyanakkor a beszámítani kívánt követelését végül nem erre, hanem egyértelműen a jogosulatlanul elvont 3.520.000.000 forintra terjesztette elő. Mindebből következően helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a körben is, hogy nem volt jelentősége a be- és kifizetések egymáshoz való viszonyának és az igazságügyi szakértő hozamszámításának.

10.3.

Eredménytelenül hivatkozott a felperes arra is, hogy a fellebbezett ítélet a Pp. 221. § (1) bekezdését sérti, mert nem állapítható meg belőle a konkrét szerződésszegés. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság több helyen is kifejti (elsőfokú ítélet 31. oldal utolsó bekezdése, 32. oldal második bekezdése), hogy a felperes nem volt jogosult a beszámítás alapját képező tranzakciók végrehajtására. Az ítéltábla az elsőfokú ítélet e körben írt indokolását annyival kiegészíti, hogy a felek közötti keretszerződés 2.2. pontja értelmében a felperes az alperes szabályszerű rendelkezéseit vállalta teljesíteni, melyből következően a jogosulatlanul végzett számlaműveletekkel okozott kárért a régi Ptk. 318. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 339. § (1) bekezdése alapján mint szerződésszegéssel okozott kárért felelősséggel tartozik.

10.4.

A felperesi alaptalanul kifogásolta, hogy az Autó Kft. által indított perben hozott jogerős ítélet szerint egyértelmű, hogy 500.000.000 forint utalását az alperes kezdeményezte, mivel az ezzel kapcsolatos tranzakciót az alperes nem tette a beszámítási kifogása tárgyává, míg az elsőfokú bíróság azt mind a kifizetéseknél, mind a jóváírásoknál értékelte, így a végeredmény nem változott. Egyebekben pedig a felperes alapos követelésével szembeni beszámítás elsőfokú ítélet szerinti elszámolása a később kifejtettek okán korrekcióra szorul, így ezen okból sem voltak relevánsak az Autó Kft. részére történt kifizetéssel kapcsolatos kifogások.

10.5.

A felperes fellebbezésében is fenntartott állítása szerint az alperes korábbi vezérigazgatója, B. M. és K. A. megállapodása tette lehetővé a beszámítási kifogás alapját képező tranzakciókat, valamint B. M. tudott azokról és utólag jóváhagyta azokat. A felperesnek azonban azt kellett volna bizonyítani, hogy az alperes részéről kifejezett megbízást kapott a több részletben átutalt 3.520.000.000 forint vonatkozásában, de ezt nem tudta kétséget kizáróan igazolni. Állításának ellentmond továbbá, hogy a Fővárosi Ítéltábla 8.Bf.392/2016/113. számú ítéletéből (50-51. oldal) megállapítható, hogy a beszámítási kifogás alapját képező

tranzakciókkal összefüggésben K.A.-át csalás miatt ítélték el jogerősen, amely bűncselekménynek tényállási eleme a tévedésbe ejtés, vagy a tévedésben tartás és az azzal kapcsolatos károkozás [2012. évi C. törvény 373. § (1) bek.]. A felperes tehát nem bizonyította sem azt, hogy B. M. valóban tudott a tranzakciókról, sem azt, hogy utólag jóváhagyta azokat. Megjegyzi e körben az ítéltábla, hogy amennyiben megállapítható is lenne kétséget kizáróan, hogy B. M. bejegyzésével okozta a kárt, az sem eredményezhetné a felperes kártérítés alóli mentesülését a régi Ptk. 342. § (2) bekezdése alapján, mivel a csalás nem vitásan társadalmi érdeket sért, illetve veszélyeztet.

10.6.

A felperes a fellebbezésében hivatkozott a beszámítási kifogás tárgyát képező követelés elévülésére is. A régi Ptk. 297. § (2) bekezdése értelmében az elévült követelés akkor számítható be, ha az elévülés az ellenkövetelés keletkezésekor még nem következett be.

A korábban kifejtettek szerint az ellenkövetelés 2015. szeptember 8-án keletkezett, míg a beszámítani kért követelés a kár bekövetkeztekor, azaz 2003-ban, így aggálytalanul megállapítható, hogy a beszámítani kért követelés vonatkozásában az öt év eltelt. Nem hagyható azonban figyelmen kívül az alperes perbeli előadása, mely szerint „...mi akkor úgy tekintettük, hogy ezzel elszámoltunk, valamilyen hozamot realizáltunk és úgy gondoltuk, hogy ezzel le van zárva ez az ügy. Mivel a felperes nem kért korábban tőlünk pénzt, ezért mi sem érvényesítettünk vele szemben semmilyen kártérítés iránt. Azt gondoltuk, hogy az alperessel a felperes elszámolt ezekkel a tranzakciókkal... Ezért terjesztettük elő vagylagosan beszámítási kifogásunkat, mert elsősorban azt gondoljuk, hogy mi nem jogalap nélkül gazdagodtunk, amit most a D.... felé is megtett a felperes, hogy reparálta a számlát, hogy utána jótállt, ezt tette felénk, csak akkor egy rövidebb határidőn belül, helyreállította a mi számlánkat, ami neki kötelezettsége, mert helytállási kötelezettsége van a számlákkal kapcsolatosan... Az első és másodlagos kereseti kérelem teljesen alaptalan, de mindenesetre, ha ezek nem kerülnek elfogadásra, úgy azt előterjeszteni kívánjuk a beszámítási kifogást, mert akkor felmerül, hogy tényleg nem számoltunk el, - alapvetően az az álláspontunk, hogy elszámoltunk – hogy akkor a büntetőperben megállapításra kerülő kárunk, akkor valóban felmerült, csak eddig fel sem merült, hogy megtérítést kérünk, mert ezt reparálta maga a felperes. Itt rövid intervallumokról beszélünk...Megkaptuk ezeket az összegeket. A K.....botrány kiderült, elindult a büntető ügy, a számla megszüntetésre került. Hogyan érvényesíthettünk volna bármilyen követelést felperessel szemben, ha mi a végén azok kevesek egyike voltunk, akinek reparálásra került a számlája? Most, hogy kiderült, hogy a felperesnek nem ez volt a szándéka, hogy reparálja, nem térítette meg ezeket a jogalap nélkül elutalt összegeket, akkor valóban kárunk merül fel és akkor most szeretnénk érvényesíteni beszámítási kifogásként.” (162. sorszámú jegyzőkönyv 5-6. oldal). A fentiek szerint – a Pp. 3. § (2) bekezdésére is figyelemmel – az alperes lényegében arra hivatkozott, hogy az igényét menthető okból nem tudta érvényesíteni, vagyis az elévülés nyugodott a beszámítani kért követelése vonatkozásában.

Nem volt vitás a perben, hogy a felek a szerződéses jogviszonyuk megszűntetésekor elszámoltak és nem volt követelésük egymással szemben. Nem merült fel arra utaló adat, hogy a felperes a jelen pert megelőzően fellépett volna az igényével az alperessel szemben, maga is azt adta elő – a korábban kifejtettek szerint alappal –, hogy a követelése 2015. szeptember 8-án keletkezett. Egészen addig, amíg a felperes nem érvényesítette igényét, az alperes sem volt abban a helyzetben, hogy a követelését érvényesítse vele szemben. Megalapozottan hivatkozott tehát arra, hogy amíg a felek abból indultak ki, hogy elszámoltak egymással, addig menthető okból nem volt abban a helyzetben, hogy a saját követelését érvényesítse. Ebből következően az alperes beszámítani kért követelése nem évült el, az elévülés a régi Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján nyugodott mindaddig, amíg a felperes nem lépett fel vele szemben. Erre csak a D....Kft. igényének megtérítése után került sor, ezért a beszámítási kifogás alapját képező követelés nem évült el az ellenkövetelés keletkezésekor, így a régi Ptk. 297. § (2) bekezdés szerint a beszámításnak helye van.

11.

Az elsőfokú bíróságnak a „tőkekövetelés kamatrészét” elutasító álláspontjával kapcsolatos felperesi érvelésnek nincsen relevanciája, mivel a korábban kifejtettek szerint az ún. kamat tekintetében nem bizonyított a Kft1. felé való térítése. Erre tekintettel a beszámítási kifogással érvényesített követelést a kétséget kizáróan igazolt 3.759.766.608 forintba és annak 2015. szeptember 9-től a beszámítás felperessel való közléséig (2020. február 4.) eltelt időszakra járó, a régi Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamataiba kell beszámítani a régi Ptk. 293. §-ára is figyelemmel.

Az alperes 2015. szeptember 9-én esett késedelembe, a késedelembe esés napja és a teljesítés dátuma (2020. február 4.) között eltelt idő 1610 nap, így a késedelem időszakára vonatkozó összes kamat 164.614.960 forint. 2020. február 4-ig tehát összesen 3.924.381.568 forint (3.759.766.608 + 164.614.960) a felperes alapos követelése, így ezen összegbe beszámítva a 3.520.000.000 forintot, a felperes 404.381.568 forint és annak 2020. február 5-től számított késedelmi kamatára jogosult.

12.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben – a költségviselésre is kiterjedően – megváltoztatta, az alperes marasztalásának tőkeösszegét, a kamat kezdő időpontját és mértékét a rendelkező részben foglaltak szerint állapította meg, míg egyebekben helybenhagyta.

13.

A fellebbezés eredményeként az alperes 96%-ban lett pernyertes, így a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a pernyertesség-pervesztesség arányában a felperes köteles megfizetni az alperesi jogi képviselő munkadíjából álló elsőfokú perköltséget. Az ítéltábla az elsőfokú eljárásra járó ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (IM rendelet) 3. § (2) és (6) bekezdései alapján a kifejtett jogi képviseleti tevékenységre tekintettel mérlegeléssel 20.000.000 forint + áfa összegben határozta meg. A felperes elsőfokú perköltségként köteles megfizetni az alperesnek ezen összeg 92 (96-4) %-át (18.400.000 forint + áfa = 23.368.000), melyből levonandó a lerótt 1.500.000 forint kereseti illeték 4 %-a (60.000 forint), valamint a felperes által előlegezett 556.550 forint szakértői költség 4 %-a (22.300 forint), így a felperest terhelő perköltség összege 23.285.700 forint.

14.

A másodfokú eljárásban felmerült költségekről az ítéltábla ugyancsak a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott. A felperes fellebbezése 164.052.523 forint erejéig volt eredményes azzal, hogy a fellebbezési érték 9.596.407.655 forint (azaz pernyertessége a fellebbezése tekintetében 2%-os). Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre (240.329.045 forintos fellebbezési érték mellett). Mindezek alapján a fellebbezések összesített értékét (9.760.460.178 forint) figyelembe véve az alperes a másodfokú eljárásban hozzávetőlegesen szintén 96%-ban (9.356.078.610 forint) lett pernyertes. Az ítéltábla a másodfokú eljárásra járó ügyvédi munkadíj mértékét a másodfokú eljárás kisebb munkaterhére tekintettel az IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján 10.000.000 forint + áfa összegben határozta meg, így a felperes másodfokú perköltségként köteles megfizetni az alperesnek ezen összeg 92 (96-4) %-át (9.200.000 forint + áfa = 11.684.000), melyből levonandó a felperes által lerótt 2.500.000 forint fellebbezési illeték 2%-a (50.000 forint). Az alperes a saját sikertelen fellebbezése után lerótt 2.500.000 forint fellebbezési illetéket maga viseli.

Budapest, 2020. június 10.

dr. Sándor Ottó s. k.

a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.

dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.

előadó bíró

bíró